

dr hab. prof. UR Agnieszka Uberman

Rzeszów 09.01.2024r.

**Zakład Językoznawstwa Stosowanego i Kognitywnego
Instytut Neofilologii, Kolegium Nauk Humanistycznych
Uniwersytet Rzeszowski**

Recenzja rozprawy doktorskiej pt. *Institutional Identity Construction of World Top Universities: An Analysis of Documents Facilitating Internationalization (Konstrukcja tożsamości instytucjonalnej wiodących światowych uniwersytetów: Analiza dokumentów wspomagających internacjonalizację).*

Rozprawa doktorska autorstwa mgr Meimei Yang została przygotowana w języku angielskim pod kierunkiem Pani prof. UG dr hab. Danuty Stanulewicz-Skrzypiec oraz promotor pomocniczej dr Wu Lan. W przedstawionej do recenzji dysertacji Doktorantka omawia tematykę precyzyjnie określoną w jej tytule. Układ pracy obejmuje zagadnienia konieczne do rozwiązania przyjętej problematyki. Struktura pracy jest przemyślana i logicznie uporządkowana, jednak niektóre rozdziały mogłyby zostać ze sobą połączone, do czego odniosę się w stosownych miejscach. Na ocenianą rozprawę składają się spis treści, wstęp, osiem zasadniczych rozdziałów oraz zakończenie. W pracy znajduje się również bogata bibliografia, w skład której wchodzi także oprogramowanie oraz źródła elektroniczne. Dodatkowo Doktorantka umieściła na końcu swojej rozprawy załączniki oraz streszczenia w językach angielskim i polskim. Na załącznik nr 1 składają się listy dokumentów (linki do stron internetowych) analizowanych uczelni w pięciu regionach świata, natomiast w załączniku nr 2 w pięciu tabelach zawarte zostały listy 500 najpopularniejszych leksemów w zgromadzonych korpusach opracowanych na podstawie wspomnianych powyżej dokumentów.

Praca liczy łącznie 250 stron, z czego zasadnicze treści umieszczone są na prawie 170 stronach tekstu (wraz z wykresami, tabelami i rysunkami).

Wstęp do rozprawy określa cele prowadzonych badań i hipotezy badawcze, które dotyczą internacjonalizacji i strategii jej przedstawienia w analizowanych dokumentach omawianych uczelni. Autorka zwięźle przedstawia także pytania badawcze, które tworzą ramy i strukturę badania konstruowania tożsamości instytucjonalnej wraz z zastosowanymi do jej utworzenia strategiami i używaną leksyką. Opisana została też struktura badania, materiał badawczy

(dokumentacja 25 uniwersytetów z 5 regionów świata) i narzędzia do niego wykorzystane. Nie podano natomiast jak dokładnie to badanie będzie przeprowadzone. Autorka prezentuje zarys struktury i zawartości treści poszczególnych rozdziałów.

Rozdział I pt. *Theoretical foundations* zgodnie z tytułem omawia podstawowe zagadnienia dotyczące analizowanych w niniejszym projekcie badawczym kwestii tożsamości instytucjonalnej oraz umiędzynarodowienia. Doktorantka także w sposób bardzo skrótowy lecz klarownie definiuje dyskurs i podejścia do jego analizy, uwzględniając opinie najważniejszych badaczy w tej dziedzinie wiedzy. Przedstawione są także relacje analizy dyskursu do języka przenośnego. Tożsamość i jej językowe wykładniki są tutaj również zaakcentowane. Rozdział kończy krótkie podsumowanie.

Rozdział II nazwany *A corpus approach in language study* omawia tytułową problematykę związaną z językoznawstwem korpusowym i analizą danych korpusowych. Doktorantka skrótowo zarysowuje omawianą dziedzinę wiedzy oraz przedstawia narzędzia korpusowe i statystyczne wykorzystywane do dalszych badań. Całość rozdziału II liczy zaledwie 11 stron zatem mogłaby być połączona z kolejnym rozdziałem, który również omawia zagadnienia językoznawstwa korpusowego w relacji do krytycznej analizy dyskursu (opisanych na niewiele ponad siedmiu stronach). Podobnie jak w rozdziale pierwszym także tutaj, i w pozostałych rozdziałach, Autorka zamieszcza krótkie podsumowania zawartości treści.

Rozdział III, pod nazwą *Corpus linguistics and critical discourse analysis*, jak wspomniałam powyżej, poświęcony jest krytycznej analizie dyskursu w odniesieniu do badań w językoznawstwie korpusowym. Omówienie to jest bardzo zwarte, ale jest konkretne i można je uznać za wystarczające na potrzeby niniejszej rozprawy. Autorka precyzuje, na których z dostępnych strategii i celów dyskursywnych będzie się w swoich badaniach koncentrować.

W rozdziale IV, *The research material and corpora*, Doktorantka prezentuje materiał badawczy oraz korpusy zgromadzone na potrzeby niniejszych badań. Korpusy stworzono z dokumentów dostępnych na stronach internetowych wiodących uniwersytetów z pięciu regionów świata. Autorka przedstawia tutaj też pytania badawcze, które posłużyły za podstawę zgromadzenia wyżej wymienionych pięciu korpusów do analizy (po jednym z każdego

regionu). Opisała także analizowane regiony i rozmiar zgromadzonych korpusów oraz zaprezentowała procedurę wyszukiwania dokumentów a następnie określiła ich typy i cechy charakterystyczne. Warto dodać za Doktorantką, że tytułowa ‘internacjonalizacja’ jest trudna do znalezienia w dostępnych dokumentach, zatem pokrewne znaczenia i synonimy są łatwiejsze do zbadania. Również problemy i pytania badawcze zostały tutaj dokładnie określone.

Rozdziały piąty, szósty, siódmy i ósmy stanowią część empiryczną rozprawy, najciekawszą z punktu widzenia prowadzonych dociekań.

Rozdział V pt. *The most frequent lexical items used in the university documents: Nouns, adjectives and verbs* omawia najczęściej stosowane rzeczowniki, przymiotniki i czasowniki w dokumentacji analizowanych uniwersytetów. Przeprowadzona analiza ma na celu wykazać podobieństwa w ich użyciu przez omawiane instytucje. Leksem ‘university’ jest pominięty z racji włączenia go w nazwy własne niektórych uczelni. Jednak sądzę, że dzięki dostępnym narzędziom Autorka mogłaby dokonać takiego wyboru, aby przedstawić dane liczbowe dla wyżej wymienionego wyrazu stosowanego jako rzeczownik pospolity, a nie jako część nazwy własnej.

Analizując częstotliwość zastosowanych jednostek leksykalnych Doktorantka słusznie zauważa, że w języku angielskim pojedyncze leksemy mogą przyjąć funkcje rzeczownika, przymiotnika lub czasownika, zatem dane liczbowe uzyskane po analizie korpusu nie są do końca rzetelne.

Według zgromadzonych danych rzeczowniki ‘global’, ‘world’ oraz ‘international’ pojawiają się we wszystkich dokumentach analizowanych uniwersytetów, z wyjątkiem tych z USA i Kanady, najbardziej widoczne są natomiast w danych uczelni Australijskich.

Rozdział VI zatytułowany *The most frequent adjective + noun collocations used in the university documents* analizuje dokumentację uczelni pod kątem najczęściej stosowanych kolokacji złożonych z przymiotników i rzeczowników. Doktorantka przedstawia dane pozyskane z dokumentów uczelni kolejno dla poszczególnych regionów dla rzeczowników ‘research’ i ‘education’ oraz przymiotnika ‘new’, który najczęściej występował w analizowanych korpusach. Następnie podjęta jest tematyka internacjonalizacji w ujęciu

najczęściej spotykanych kolokacji. Ten fragment niestety jest bardzo ograniczony, gdyż odnosi się tylko i wyłącznie do chińskich tekstów - jedynych w których te kolokacje występują.

Doktorantka dokonuje także porównania kolokacji w pięciu zgromadzonych korpusach w omawianych regionach. Opis ten jest skrótowy, ale klarowny.

Rozdział VII, *Lexical choices in constructing particular elements of the institutional identity of the universities*, wydaje się najciekawszy pod względem kreatywności językowej uniwersytetów w tworzeniu swojej tożsamości instytucjonalnej. Autorka przedstawia trzy filary oraz elementy składowe składające się na w/w tożsamość instytucjonalną a następnie analizuje najczęściej używane leksemy, które je tworzą oraz zwraca uwagę na te, których nieobecność jest w korpusach zaskakująca z racji charakteru instytucji naukowo-edukacyjnych. Analiza ta jest ciekawa i oparta o dostępne dane źródłowe, na podstawie których Autorka wysuwa słuszne wnioski. Wskazano które leksemy są kluczowe w tworzeniu tożsamości uniwersytetów.

Ostatni rozdział VIII, który zatytułowano *The use of metaphor and metonymy in constructing the institutional identity of the universities*, koncentruje się na użyciu języka metaforycznego w kreowaniu tożsamości instytucjonalnej. Jest on również bardzo krótki i w mojej ocenie mógłby stanowić podrozdział poprzedniego rozdziału analitycznego. Autorka klasyfikuje zauważone metafory na podstawie domeny źródłowej. Opis jest dosyć pobieżny i, jak zauważa sama Doktorantka, jest on skromny i dotyczy jedynie wybranych przykładów, co pozostawia pewien niedosyt.

Wnioski przedstawione w ostatniej części rozprawy są słuszne. Ta część podsumowuje pytania i hipotezy badawcze, weryfikując je na podstawie analizy stosownych dokumentów. Odpowiedzi są zwięzłe i uzasadnione na podstawie zgromadzonego materiału badawczego. Powtarzają także podsumowania poszczególnych rozdziałów, które zamieszczono na końcu każdego z nich. Doktorantka zidentyfikowała strategie stosowane przez analizowane instytucje w procesie tworzenia dokumentacji. Umiędzynarodowienie wydaje się oczywistością między innymi w globalnych kontaktach i wymianie doświadczeń naukowych. Doktorantka słusznie zauważa, że korpus zgromadzony na potrzeby niniejszej rozprawy jest dosyć ograniczony oraz jego liczebność zróżnicowana, lecz zastosowane narzędzia skutecznie pozwalają nakreślić pojawiające się tendencje. Ponadto, nie wszystkie wyniki są miarodajne ze względu na

ograniczony rozmiar korpusów poddanych analizie. Dodatkowo, przedstawione metafory są nieliczne i ich częstotliwość użycia jest zbyt niska aby wyciągać wiążące wnioski, ale po raz kolejny dają one możliwość zaobserwowania pewnych tendencji użycia.

Streszczenia zamieszczone na końcu rozprawy skrótowo charakteryzują zakres i tematykę przedłożonej do recenzji rozprawy. Bibliografia, która zgromadzona została na potrzeby prowadzonych badań jest aktualna i wystarczająca do rozwinięcia kluczowych kwestii analizowanych w poszczególnych jej częściach, a także do realizacji zakładanych celów. Format zapisu jest właściwy.

Od strony technicznej oraz edytorskiej praca sporządzona jest z wystarczającą dbałością i starannością; forma językowa nie budzi poważnych zastrzeżeń. Rozprawa napisana jest dobrą angielszczyzną z zachowaniem właściwego stylu wypowiedzi. Autorka jednak nie uchroniła się przed popełnieniem pewnych błędów. Niemniej jednak nieliczne uchybienia językowe czy stylistyczne (np. powtórzenie 'as well' na str. 13; zapis źródła na str. 30 - interpunkcja; brakujące leksemy np. '...interdisciplinary approach discourse analysis' na str. 32; błędna forma gramatyczna np. '...compiling corpora instead of randomly select text' na str. 32; 'make up the its defects' na str. 32; '...phenomenon that emerge and circulates' na str 34; i inne) nie wpływają na ogólny pozytywny odbiór przedstawionej do recenzji rozprawy.

Stwierdzam, iż rozprawa realizuje swoje założenia badawcze. Zwięzłe przedstawienie głównych zagadnień teoretycznych oraz wyników przeprowadzonych badań i analiz pozwala na jej ogólny pozytywny odbiór i ocenę. Należy stwierdzić, że walor poznawczy treści pracy podnoszą wnioski końcowe weryfikujące zakładane początkowo hipotezy badawcze. Wnioski są wykazane na podstawie wyników przeprowadzonych badań korpusowych i ich starannej analizy. Tak ograniczony korpus wraz z analizą wyników nie mogą być źródłem wiążących generalizacji, jednak pozwalają na zaobserwowanie pewnych trendów, które wymagają szerszego badania oraz dalszej weryfikacji. Stwierdzam, iż przedstawiona rozprawa spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim określone w stosownych przepisach i wnioskuje o dopuszczenie Pani mgr Meimei Yang do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. prof. UR Agnieszka Uberman